

Reguły pochodzenia towarów w obrocie handlowym krajów COMESA

Reguły pochodzenia produktów będących przedmiotem wymiany handlowej krajów członkowskich porozumienia COMESA określone są postanowieniami *Protokołu o regułach pochodzenia produktów będących przedmiotem wymiany handlowej krajów członkowskich porozumienia COMESA*.

I. Produkty są uznawane jako pochodzące z kraju członkowskiego COMESA jeżeli są wysłane/eksportowane bezpośrednio z kraju członkowskiego COMESA do innego kraju członkowskiego COMESA oraz:

a/ zostały wytworzone w całości w kraju członkowskim COMESA zgodnie z postanowieniami Protokołu o regułach pochodzenia; lub

b/ zostały wyprodukowane w kraju członkowskim COMESA z surowców/materiałów nieokreślonego/niewiadomego pochodzenia albo całkowicie lub częściowo importowanych do kraju członkowskiego, przy czym proces produkcyjny skutkuje znaczącą transformacją użytych surowców/materiałów powodującą, że:

b.1/ wartość CIF tych surowców/materiałów nie przekracza 60% całkowitego kosztu surowców/materiałów wykorzystanych w procesie wytworzenia produktów; lub

b.2/ wartość dodana /definiowana w *Protokole o regułach pochodzenia jako różnica między kosztem ex-works gotowego produktu a wartością CIF surowców/materiałów importowanych do kraju członkowskiego COMESA oraz wykorzystanych do wytworzenia produktu/* wynikająca z procesu produkcji stanowi nie mniej niż 45% kosztu ex-works produktu; lub

b.3/ produkty są sklasyfikowane lub mogą być sklasyfikowane pod inną pozycją taryfową niż pozycja taryfowa, pod którą zostały zaimportowane; lub

c/ zostały wyprodukowane w kraju członkowskim COMESA i ujęte w wykazie przez Radę Wspólnego Rynku na podstawie rekomendacji Komitetu Handlu i Ceł jako produkty o szczególnym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego krajów członkowskich COMESA oraz zawierające nie mniej niż 25% wartości dodanej niezależnie od postanowienia pkt. b.2.

Rada Wspólnego Rynku może wyznaczyć okres czasu obecności produktu w wykazie określonym w pkt. c/ oraz może okresowo zmieniać wykaz w zależności od potrzeb, jak również może zmieniać w zależności od potrzeb wymagany procentowy udział wartości dodanej określony w częściach b.1 oraz b.2.

Surowce lub półprodukty pochodzące - zgodnie z postanowieniami Protokołu o regułach pochodzenia towarów - z któregośkolwiek kraju członkowskiego COMESA oraz poddane procesowi produkcji lub przetwórstwa w jednym lub większej liczbie krajów członkowskich COMESA, mają być uznane - ze względu na potrzebę określenia pochodzenia produktu

gotowego – jako pochodzące z kraju członkowskiego COMESA, w którym odbywa się ostateczny, końcowy proces produkcji lub przetwórstwa produktu.

II. Postanowienia Protokołu o regułach pochodzenia stwierdzają, że do produktów wytworzonych w całości w kraju członkowskim COMESA /vide pkt.I a/ należą:

- a/ produkty mineralne wydobyte z ziemi lub dna morskiego kraju członkowskiego;
- b/ warzywa uprawiane i zebrane na obszarze kraju członkowskiego;
- c/ zwierzęta żywe urodzone i hodowane w kraju członkowskim;
- d/ produkty wytworzone ze zwierząt żyjących na obszarze kraju członkowskiego;
- e/ produkty uzyskane w wyniku łowiectwa lub rybołówstwa dokonanego na obszarze kraju członkowskiego;
- f/ produkty pozyskane z morza oraz z rzek i jezior będących na obszarze kraju członkowskiego przy wykorzystaniu statku należącego do kraju członkowskiego;
- g/ produkty wytworzone w fabryce należącej do kraju członkowskiego wyłącznie z surowców/materiałów, do których odnosi się treść pkt.f/;
- h/ produkty stosowane jako odpowiednie dla odzyskania surowców jeśli produkty te zostały pozyskane od użytkowników na obszarze państwa członkowskiego;
- i/ odpady i złom powstałe w wyniku procesu wytwórczego na obszarze kraju członkowskiego;
- j/ produkty wytworzone na obszarze kraju członkowskiego wyłącznie lub głównie przy spełnieniu jednego lub obu warunków określonych jak następuje: z produktów wymienionych jak wyżej w treści pkt.a/ do pkt.i/ lub z materiałów nie zawierających jakiegokolwiek elementu importowanego spoza krajów członkowskich lub nieznanego pochodzenia.

Energia elektryczna, paliwo, fabryka, maszyny i narzędzia wykorzystane do wytworzenia produktów winny zawsze być przy określaniu pochodzenia produktów uznawane jako całkowicie wytworzone na obszarze Wspólnego Rynku.

III. W odniesieniu do stosowanych kryteriów procentowej zawartości surowców/materiałów importowanych oraz wartości dodanej /vide pkt.I b/ oraz pkt.I c/ Protokół o regułach pochodzenia postanawia, że:

- a/ wszelkie surowce/materiały spełniające warunek wskazany w pkt.I a/ są uznawane jako nie zawierające elementów importowanych spoza obszaru krajów członkowskich;
- b/ wartość CIF wszelkich surowców/materiałów, które mogą być zidentyfikowane jako importowane spoza obszaru krajów członkowskich, winna być określona przez urząd celny jak w imporcie dla konsumpcji w kraju członkowskim, lub jak przy ostatniej odprawie warunkowej w imporcie do wykorzystania w procesie produkcyjnym w kraju członkowskim z pomniejszeniem tej wartości o koszty transportu powstałe w tranzycie przez pozostałe kraje członkowskie;
- c/ jeśli nie można określić wartości surowców/materiałów importowanych spoza obszaru krajów członkowskich wg reguły pkt. b/ to ich cena winna być określona przy pierwszej możliwości dokonania zapłaty w kraju członkowskim, w którym zostaną wykorzystane w procesie produkcji;
- d/ jeśli pochodzenie surowców/materiałów jest niemożliwe do określenia to surowce/materiały takie należy uznać jako importowane spoza obszaru krajów członkowskich, a ich wartość ma być wyrażona ceną zapłaconą przy pierwszej

możliwości dokonania zapłaty w kraju członkowskim, w którym zostaną wykorzystane w procesie produkcji.

IV. Niezależnie od postanowień Protokołu o regułach pochodzenia /w pkt. I b/ i I c/ działania i procedury jak niżej przedstawione są uznane jako niewystarczające dla uzasadnienia wniosku o uznanie produktu jako pochodzącego z kraju członkowskiego COMESA:

a/ pakowanie, butelkowanie, umieszczanie w kolbach, torbach i pudełkach, mocowanie na kartach lub deskach oraz wszystkich pozostałych operacji pakowania;

b/ zwykle mieszanie składników importowanych spoza krajów członkowskich COMESA;

c/ zwykły montaż komponentów, składników i części importowanych spoza obszaru krajów członkowskich i użytych dla wytworzenia produktu gotowego, w tym:

c.1/ proste mieszanie i montaż, w którym koszt składników, części i komponentów importowanych spoza obszaru krajów członkowskich oraz użytych w takim procesie wytwórczym przekracza 60% całkowitego kosztu użytych składników, części i komponentów;

c.2/ działania na rzecz zapewnienia ochrony dobrej jakości produktów podczas transportu i składowania/magazynowania, jak wentylacja, rozkładanie, suszenie, mrożenie, utrzymywanie w solance, dwutlenku siarki i innych roztworach wodnych, usuwanie uszkodzonych części i podobne działania;

c.3/ zmiany opakowania oraz rozpakowanie lub kompletowanie przesyłek;

c.4/ znakowanie, etykietowanie lub mocowanie innych znaków wyróżniających produkty lub ich opakowania;

c.5/ proste operacje polegające na usunięciu kurzu, przesiew lub prześwietlanie, sortowanie, klasyfikowanie i porównywanie, włącznie ze sporządzaniem zestawów produktowych, mycie, malowanie, rozcinanie;

c.6/ ubój zwierząt;

c.7/ kombinacja dwu lub więcej operacji wyspecyfikowanych jak wyżej /od c.1/ do c.6/.

V. Protokół o regułach pochodzenia postanawia w zakresie kwalifikacji przesyłek importowanych, że każda pozycja w przesyłce jest kwalifikowana oddzielnie, a niezależnie od tego:

a/ jeśli grupa, zestaw lub zespół produktów ma być klasyfikowana pod jedną pozycją taryfową przez ujednoczony opis towarów i system kodów Rady Współpracy Celnej to taka grupa, zestaw lub zespół produktów ma być traktowany jako jeden produkt;

b/ narzędzia, części i akcesoria importowane wraz z produktem, których cena jest uwzględniona w cenie produktu, oraz nie są objęte dodatkową opłatą, są uznawane jako tworzące całość z produktem przy założeniu, że stanowią standardowe wyposażenie zwyczajowo dołączane do sprzedawanych produktów określonego rodzaju;

c/ w przypadkach nie objętych postanowieniami a/ oraz b/ towary są uznawane jako pojedyncze produkty jeśli tak są traktowane w celu wyznaczenia stawki cła stosowanego dla podobnych produktów importowanych przez kraj członkowski COMESA.

Produkt powinien być traktowany jako pojedynczy jeśli importowany jest jako niezmontowany albo rozmontowany w większej niż jedna liczbie przesyłek z uwagi na wymogi procesu produkcji lub niewykonalność transportu w jednej przesyłce.

VI. Reguły pochodzenia postanawiają w przypadku mieszaniny produktów nie będącej grupą, zestawem lub zespołem produktów, że jeżeli charakterystyka produktu jako całości nie jest inna niż charakterystyka produktów składowych mieszaniny to kraj członkowski może odmówić akceptacji jako pochodzącego z innego kraju członkowskiego COMESA każdego produktu będącego mieszaniną produktów kwalifikowanych jako pochodzących z kraju członkowskiego z produktami nie zakwalifikowanymi jako pochodzącymi z kraju członkowskiego. W przypadku szczególnych produktów Rada Wspólnego Rynku może uznać za pożądane traktowanie mieszanin produktów jako pochodzących z kraju członkowskiego w części wykazanej jako odpowiadającej produktom składowym pochodzącym z krajów członkowskich.

VII. Reguły pochodzenia postanawiają, że jeżeli dla określenia wartości celnej produktu kraj członkowski może oddzielić produkt od opakowania to w przypadku przesyłki importowanej z drugiego kraju członkowskiego może również oddzielnie określić pochodzenie takiego opakowania. Jeżeli postanowienie jak wyżej nie może być zastosowane to opakowanie ma być uznane jako stanowiące jedną całość z produktem, a żadna część jakiegokolwiek opakowania wymaganego dla transportu lub magazynowania produktu nie może być uznana przy określaniu pochodzenia produktu jako importowana spoza obszaru krajów członkowskich COMESA.

Jednakże opakowanie produktu w sprzedaży detalicznej nie jest uznawane jako wymagane dla transportu lub magazynowania produktów. Kontenery wykorzystywane wyłącznie do transportu i czasowego składowania produktów oraz podlegające zwrotowi nie mogą podlegać opłatom celnym i innym opłatom o podobnym znaczeniu. Jeżeli kontenery nie podlegają zwrotowi to mają być traktowane rozdzielnie wobec transportowanych w nich produktów oraz winny podlegać opłatom celnym importowym oraz pozostałym należnym opłatom.

VIII. Stosownie do *Protokołu o regułach pochodzenia produktów będących przedmiotem wymiany handlowej krajów członkowskich porozumienia COMESA* wnioski o akceptację produktu jako pochodzącego z kraju członkowskiego COMESA musi zostać udokumentowany certyfikatem wydanym przez eksportera lub jego autoryzowanego przedstawiciela, poświadczonym przez instytucję wyznaczoną w tym celu przez każde Państwo Członkowskie. Natomiast każdy producent nie będący eksporterem ma obowiązek w odniesieniu do produktów przeznaczonych na eksport dostarczyć eksporterowi pisemną deklarację o kwalifikacji produktów jako pochodzących z kraju członkowskiego COMESA.

W wyjątkowych okolicznościach i w razie posiadania wątpliwości oraz niezależnie od przedstawienia certyfikatu pochodzenia produktu instytucja wyznaczona przez importujący kraj członkowski może domagać się dodatkowej weryfikacji treści oświadczenia zawartego w certyfikacie. Weryfikacja winna zostać przeprowadzona w okresie trzech miesięcy, a importerowi nie można zabronić odbioru przesyłki z powodu potrzeby weryfikacji uzupełniających dowodów, niemniej taka sytuacja może wymagać wpłaty gwarancji celnej lub innych opłat zabezpieczających.

Kopie certyfikatów pochodzenia produktów oraz pozostała istotna dokumentacja ma być przechowywana w instytucjach krajów członkowskich COMESA przez okres przynajmniej 5 lat.

Sporządził:

Tomasz Przygoda

radca

WPHI w Kairze, kwiecień 2017 r.